

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

Факультет	Образотворче мистецтво	Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Кафедра	Кафедра теорії і історії мистецтв	Рік навчання	2
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	Вид дисципліни	Цикл професійної підготовки
Спеціальність	023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація	Семестри	3

ІСТОРІЯ ЗАРУБІЖНОГО МИСТЕЦТВА

Семестр 3 (осінній)

Викладач Мельничук Людмила Юріївна, кандидат мистецтвознавства
E-mail ludmel11@ukr.net
Заняття Семестр 3
За розкладом

Адреса к. 205, поверх 2, корпус 3, вул. Мистецтв 11
Телефон 057 706-02-81 (кафедра)

КОМУНІКАЦІЯ З ВИКЛАДАЧЕМ

Поза заняттями офіційним каналом комунікації з викладачем є спілкування у телеграм-чаті групи в робочі дні 10.00-16.00 (запитання, пропозиції, повідомлення). У випадку дистанційного навчання роботи для рубіжного контролю мають бути надіслані на пошту викладача: 1) в *темі* листа: назва дисципліни – ІЗМ 2) файли підписувати: *прізвище_завдання*.
Розширення: текст — docx, ілюстрації — jpeg, pdf.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Знання «Історії зарубіжного мистецтва» (Мистецтво давнини і середньовіччя), «Історія світової культури», «Теорія мистецтв», «Міфологія» тощо.

НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

Альбоми, підручники з історії образотворчого мистецтва, ілюстративний матеріал згідно тем курсу, сайти провідних музеїв світу, України, Харківського художнього музею.

Методичні рекомендації

Мельничук Л.Ю. Історія зарубіжного мистецтва. Образотворче мистецтво від давнини до XVI ст. Навчально-методичний комплекс для здобувачів вищої освіти галузі знань 02 «Культура і мистецтво» спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво,

реставрація» освітньо-професійної програми «Мистецтвознавство» першого бакалаврського рівня вищої освіти

ПОСИЛАННЯ НА МАТЕРІАЛИ

Сайти музеїв світу й України

Музеї Ватикану - m.museivaticani.va

Галерея Уффіці (Флоренція) - uffizi.it

Лувр - louvre.fr/en/visites-en-

Британський музей - britishmuseum.org

Музей Прадо - museodelprado.es/the-collect..

Музей мистецтв ім. Ханенків, Київ khanenkomuseum.kiev.ua

Музей східного і західного мистецтва, Одеса museum.odessa.ua

Харківський художній музей artmuseum.kh.ua

НЕОБХІДНЕ ОБЛАДНАННЯ

Комп'ютерна техніка з можливістю виходу до мережі Інтернет, екран. Програми, необхідні для виконання завдань: Microsoft Word, сайти музеїв світу і України.

МЕТА Й ЗАВДАННЯ КУРСУ

Навчальна дисципліна «Історія зарубіжного мистецтва» викладається студентам спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація», ОПІ «Мистецтвознавство» першого бакалаврського рівня вищої освіти. Модуль 3 «Мистецтво Відродження» викладається у третьому семестрі.

Мета дисципліни полягає в набутті здобувачами во системних знань з історії мистецтва країн Західної Європи епохи Відродження.

Завданнями дисципліни є

- послідовне хронологічне вивчення мистецтва країн Західної Європи;
- формування цілісного уявлення про періоди, особливості, види та жанри образотворчого мистецтва епохи Відродження;
- розкриття основних стильових ознак мистецтва Відродження;
- ознайомлення з основними пам'ятками образотворчого мистецтва даного періоду;
- використання фахової літератури, інтернет-ресурсів;
- ознайомлення з найбільш видатними колекціями творів мистецтва Відродження у музеях світу.

Загальні компетентності:

ЗК2 Здатність зберігати і примножувати культурномистецькі, моральні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство.

ЗК3 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК5 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК6 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК7 Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК9 Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК11 Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК12 Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

Фахові компетентності :

ФК2 Здатність володіти основними класичними і сучасними категоріями та концепціями мистецтвознавчої науки.

ФК6 Здатність інтерпретувати смисли та засоби їх втілення у мистецькому творі.

ФК9 Здатність використовувати професійні знання у практичній мистецтвознавчій діяльності.

ФК12 Здатність презентувати художні твори та мистецтвознавчі дослідження у вітчизняному та міжнародному контекстах.

Програмні результати навчання :

ПР5 Аналізувати та обробляти інформацію з різних джерел.

ПР9 Застосовувати знання з історії мистецтв у професійній діяльності, впроваджувати український та зарубіжний мистецький досвід.

ПР14 Трактувати формотворчі засоби образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації як відображення історичних, соціокультурних, економічних і технологічних етапів розвитку суспільства, комплексно визначати їхню функціональну та естетичну специфіку у комунікативному просторі.

ПР17 Популяризувати надбання національної та всесвітньої культурної спадщини, а також сприяти проявам патріотизму, національного самоусвідомлення та етнокультурної самоідентифікації.

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Модуль 3. дисципліни «Історія зарубіжного мистецтва *«Мистецтво доби Відродження»* (образотворче мистецтво) складається з двох змістових модулів:

«Мистецтво Відродження в Італії», «Мистецтво Північного Відродження» і розрахований на 120 годин, з яких 60 год. аудиторних (32 – лекційні, 28 – семінарські заняття), 60 год. – самостійна робота; для здобувачів во заочної форми навчання – 10 аудиторних та 110 годин самостійної роботи.

Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 3

Змістовий модуль 5. Мистецтво Відродження в Італії

Тема 1. Вступ до вивчення мистецтва Відродження.

Тема 2. Мистецтво Раннього Відродження в Італії. Італійські школи мистецтва Раннього Відродження

Тема 3. Високе Відродження в Італії

Тема 4. Мистецтво Пізнього Відродження. Маньєризм

Змістовий модуль 6. Мистецтво Північного Відродження

Тема 5. Мистецтво Відродження в Нідерландах

Тема 6. Мистецтво Відродження в Німеччині

Тема 7. Мистецтво Відродження у Франції

Тема 8. Мистецтво Відродження в Іспанії

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Теми розкриваються шляхом лекційних, практичних занять, самостійної роботи.

Здобувачі во мають самостійно опрацювати окремі теми під час підготовки до семінарських занять, модульних контрольних робіт, тестувань, конспектування

літературних джерел. Зміст самостійної роботи складає пошук наукової інформації та презентацію її на практичних заняттях, а також письмовий виклад однієї з тем. У самостійній роботі використовуються базова і допоміжна література, І-нет джерела, відомості про відвідування музейних зібрань.

ТЕМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

МОДУЛЬ 3. Мистецтво доби Відродження

<i>Змістовий модуль 5. Мистецтво Відродження в Італії</i>		
1	Теоретичні праці мистців Відродження	
2	Гуманізм і античність як ідейні чинники італійського Відродження	
3	Поширені біблійні сюжети і образи Відродження	
4	Проблема перспективи в епоху Відродження	
5	Проблема анатомії і пропорцій людського тіла в епоху Відродження	
6	Майоліка в творчості мистців делла Робіа	
7	Пейзаж в творах мистців Відродження	
8	Мистецтво італійського Відродження в музейних зібраннях світу	
9	Мистецтво італійського Відродження в музейних зібраннях України	
10	Історіографія мистецтва італійського Відродження. Праці видатних мистецтвознавців з мистецтва Відродження	
<i>Змістовий модуль 6. Мистецтво Північного Відродження</i>		
11	Гуманізм, «нове благочестя», Реформація як ідейні чинники мистецтва Відродження	
12	Нідерландські маньєристи	
13	Представники романізму в Північному Відродженні	
14	Гравюри Луки Лейденського	
15	Рисунки Альбрехта Дюрера	
16	«Дунайська школа»	
17	Придворний характер французького Відродження	
18	Мистецтво Північного Відродження в музейних зібраннях світу	
19	Мистецтво Північного Відродження в музейних зібраннях України	
20	Джерела з історії мистецтва а Північного Відродження. Карел ван Мандер та Д. Вазарі як перші бібліографи мистців Відродження	

ФОРМАТ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

В межах кожного модулю передбачено рубіжні етапи контролю для здобувачів во денної форми навчання, що здійснюються під час практичних занять (виступи, усне опитування, тестування, самостійні роботи, конспект джерел) та написання модульних контрольних робіт. Для здобувачів во заочної форми навчання формами контролю є контрольна робота та тестування. Форма підсумкового контролю кожного модулю – **іспит**.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Національна	Бали	ECTS	Національна	Бали	ECTS
відмінно	90–100	A	задовільно	64–74	D
			незадовільно	35–59	FX

добре	82–89	B	незадовільно (повторне проходження)	0–34	F
	75–81	C			

ПРАВИЛА ВИКЛАДАЧА

На заняттях здобувачі во мають вести конспект лекцій, проявляти ініціативу стосовно навчання (наприклад, пропозиції літератури, документальних фільмів для перегляду під час самостійної роботи), вчасно виконувати усі завдання з курсу.

У разі відрядження, хвороби викладач має перенести заняття на вільний день за попередньою узгодженістю або заняття може провести інший викладач кафедри.

ПОЛІТИКА ВІДВІДУВАНOSTI

Відвідування лекційних та практичних занять є обов'язковим. У разі пропуску занять через захворювання або інших поважних причин має бути відповідне документальне підтвердження. У таких випадках надається додаткова можливість виконати запропоновані завдання. За відсутності поважних причин матеріал опрацьовується самостійно без надання можливості виступів на практичних заняттях.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності при написанні самостійних робіт, а також у доповідях на конференції або публікаціях статті (обов'язкові посилання).

Серія Інформаційних бюлетенів «Академічна доброчесність» за посиланням: <https://drive.google.com/drive/folders/1rx4IMRGOJdPhYbl-Y6EUcKCRd9jEeUc5?usp=sharing>

РОЗКЛАД КУРСУ

Осінній семестр

Дата	Те ма	Вид заняття	Зміст	Го д	Рубіжний контроль	Деталі
1-й тиждень	1	Лекція	Вступ до вивчення мистецтва Відродження. Мистецтво Проторенесансу і Раннього Відродження в Італії	4	Усне опитування	
2-й тиждень	2	Лекція	Італійські школи мистецтва Раннього Відродження	4	Усне опитування	
3-й тиждень	2	Практичне заняття	Художні проблеми мистецтва Відродження	4	Виступ на семінарі	Конспект джерел
4-й тиждень	3	Лекція	Високе Відродження в Італії	4	Самостійна робота Письмове завдання	

5-й тиждень	3	Практичне заняття	Гуманістичні теми в мистецтві Високого Відродження	4	Виступ на семінарі	Конспект джерел
6-й тиждень	4	Лекція	Мистецтво Пізнього Відродження. Маньєризм	4	Тестування	
7-й тиждень	2-4	Практичне заняття	Композиційні схеми розповсюджених біблійних сюжетів в мистецтві Відродження. Порівняльна характеристика	4	Виступ на семінарі. Контрольна робота	Конспект джерел
8-й тиждень	5	Лекція	Мистецтво Відродження в Нідерландах	4	Усне опитування	
9-й тиждень	5	Практичне заняття	Мистецтво Нідерландів доби Відродження Художньо-стилістичні особливості	4	Виступ на семінарі	Конспект джерел
10-й тиждень	6	Лекція	Мистецтво Відродження в Німеччині.	4	тестування	
11-й тиждень	6	Практичне заняття	Мистецтво Німеччини доби Відродження. Художньо-стилістичні особливості	4	Виступ на семінарі	Конспект джерел
12-й тиждень	7	Лекція	Мистецтво Відродження у Франції	4	Усне опитування	
13-й тиждень	8	Лекція	Мистецтво Відродження в Іспанії	4	Самостійна робота. Письмове завдання	
14-й тиждень	1-8	Практичне заняття	Взаємовплив Італійського Північного Відродження Джерела з історії мистецтва Відродження	4	Виступ на семінарі Контрольна робота	Конспект джерел
15-й тиждень	1-8	Практичне заняття	Музейні колекції світу, де представлено мистецтво Відродження. Колекція творів живопису і графіки в зібранні Харківського художнього музею (заняття в ХХМ)	4	Виступ на семінарі	

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ

МОДУЛЬ 3. Мистецтво доби Відродження

1. Художньо-естетичні засади мистецтва італійського Відродження. Періодизація

мистецтва Відродження в Італії

2. Північне Відродження: загальна характеристика, особливості розвитку
3. Загальна характеристика мистецтва Проторенесансу в Італії
4. Загальна характеристика мистецтва Ранняго Відродження в Італії
5. Загальна характеристика мистецтва Високого Відродження в Італії
6. Загальна характеристика мистецтва Пізнього Відродження в Італії
7. Основні проблеми мистецтва Відродження
8. Загальна характеристика мистецтва Відродження в Нідерландах
9. Загальна характеристика мистецтва Відродження в Німеччині
10. Загальна характеристика мистецтва Відродження у Франції
11. Загальна характеристика мистецтва Відродження в Іспанії
11. Творчість художників кватроченто
12. Творчість Леонардо да Вінчі
13. Творчість Мікеланджело
14. Творчість Рафаеля
15. Творчість Тиціана
16. Творчість художників венеціанської школи
17. Творчість художників флорентійської школи
18. Творчість художників-маньєристів
19. Творчість Яна ван Ейка
20. Творчість Альбрехта Дюрера
21. Творчість Ієроніма Босха
22. Творчість Пітера Брейгеля Старшого
23. Скульптура Відродження
24. Порівняльна характеристика мистецтва Відродження в Італії і Північного Відродження
25. Історіографія мистецтва Відродження
26. Мистецтво Відродження в музейних колекціях світу

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Вимоги до іспиту

На іспит вноситься усна відповідь з двох теоретичних питань й одного практичного завдання з курсу (атрибуція твору).

Градація оцінювання за п'ятибальною шкалою залежить від нижчезазначених чинників:

Оцінка	Критерії оцінювання студентів
Незадовільно (2)	Здобувач/ка вищої освіти не опанував матеріал курсу, не виконана більшість завдань. Пропуски рубіжного контролю, численні пропуски на заняття.
Задовільно (3)	Здобувач/ка вищої освіти в недостатньому обсязі опанував матеріал курсу, виконані роботи мають значні недоліки; погана відвідуваність лекційних і практичних занять.
Добре (4)	Здобувач/ка вищої освіти усвідомлює зміст, проблематику завдань історії мистецтва, але допускає неточності у використанні спеціальної термінології, є помилки у письмових роботах, виконанні усних завдань.

<p>Дуже добре (4+)</p>	<p>Здобувач/ка вищої освіти здатний узагальнювати й систематизувати матеріал з курсу, демонструвати асоціативні зв'язки між творами образотворчого мистецтва, стилями, національними школами; добре знає літературу з курсу. Утім допускає незначні помилки у викладенні матеріалу усно й письмово. Усі завдання курсу виконані вчасно і в повному обсязі.</p>
<p>Відмінно (5)</p>	<p>Здобувач/ка вищої освіти демонструє знання першоджерел та творів мистецтва, ерудованість у питаннях історії мистецтва, належне володіння мистецтвознавчим образно-стилістичним аналізом, уміння презентувати твори мистецтва, застосовувати одержані знання у різних курсах ОПІ «Мистецтвознавство». Усі завдання курсу виконані вчасно й у повному обсязі.</p>

СИСТЕМА БОНУСІВ

Передбачено додаткові бали за виступ на конференції з публікацію тез за темами курсу або підготовлену ґрунтовну презентацію (проект) на практичних заняттях. Максимальна кількість балів: 10.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Годж, С. Коротка історія мистецтва / пер. з англ. Львів, 2021.
2. Дзюбан Р. Львівські рисунки Дюрера: проблеми втрати й повернення. *Записки Львівської наукової бібліотеки ім. В. Стефаника*. Львів, 2005. Вип. 13. С. 336 – 359.
3. Кінг Р. Леонардо і Тайна вечерея / пер. з англ. Київ, 2020.
4. Козлов Г. Замах на мистецтво: арт-детектив. Київ, 2020.
5. Лазарев В. Происхождение итальянского Возрождения: в 3 т. Москва, 1979.
6. Мельничук Л. Графічні твори Альбрехта Дюрера в мистецьких колекціях Слобожанщини/ *Мистецтвознавчий автограф* : зб. наук. пр. Львів, 2010. № 4 – 5. С. 182 – 190.
7. Мистецтво Західної Європи та Сходу XV – XX ст. Із зібрання Харківського художнього музею / В. Мизгіна, Т. Прокатова, Т. Литовко, Л. Мельничук. Харків, 2009.
8. Фартінг Стівен. Історія мистецтва від найдавніших часів до сьогодення. Київ, 2019.
9. Benesch, Otto. *The Art of the Renaissance in Northern Europe: Its Relation to the Contemporary Spiritual and Intellectual Movements*. Cambridge, Massachusetts 1945. Reprinted Hamden, Conn. 1964.
10. Dvořák, Max. *Geschichte der italienischen Kunst im Zeitalter der Renaissance*, 2 Vol., 1928.
11. Leonardo da Vinci. Ed by I. A. Richter. Oxford Worlds Classics, 1998.
12. Panofsky, Erwin. *Das Leben und die Kunst Albrecht Dürers*. ins Deutsche übersetzt von Lise Lotte Möller, München 1977 (erste engl. Ausgabe: 1943).
13. Panofsky, Erwin. *Early Netherlandish Painting, Its Origins and Character*. Harvard University Press, 1953.
14. Janson, H. W. *History of Art: A survey of the Major Visual Arts from the Dawn of History to the Present Day*. London, 1987.
15. Wölfflin, Heinrich. *Renaissance and Baroque*. Cornell University Press, 1967.